

prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (R. Berdilo)
instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (V. Clima, E. Palanciuc, A. Malii)

ÎNCHEIERE

29 ianuarie 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Maria Ghervas
Nina Vascan
Iurie Bejenaru

examinând admisibilitatea cererii de recurs depusă de Casa Națională de Asigurări Sociale,

în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de Mihail Rapcea împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la recunoașterea ilegală a refuzului, contestarea actului administrativ și obligarea recalculării cuantumului pensiei cu includerea în stagiul de cotizare a unor perioade,

împotriva deciziei din 16 octombrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respins apelul declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale,

c o n s t a t ă:

La data de 22 iunie 2018 Mihail Rapcea a depus cerere de chemare în judecată împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la recunoașterea ilegală a refuzului, contestarea actului administrativ și obligarea recalculării cuantumului pensiei cu includerea în stagiul de cotizare a unor perioade.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că, începând cu 03 octombrie 2016, beneficiază de pensie pentru limita de vârstă. La stabilirea cuantumului pensiei, Casa Teritorială de Asigurări Sociale Râșcani a calculat stagiul de cotizare până la 01 ianuarie 1999 de 22,6 ani și după 01 ianuarie 1999 de 17,8 ani, în total fiind 40,4 ani.

A mai indicat că, în stagiul de cotizare nu i-au fost incluse perioadele de activitate în Colhozul „Zarea”, raionul Criuleni, și anume 11 martie 1974 - 18 august 1974, 25 iulie 1979 - 02 ianuarie 1980, deoarece Casa Teritorială de Asigurări Sociale a considerat că nu este confirmat minimul stabilit și cel realizat de zile-muncă.

A susținut că, Casa Teritorială de Asigurări Sociale a aplicat eronat suma salariului mediu pe țară, care contravine Hotărârii Guvernului nr. 328 din 19 martie 2008 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la modul de calculare a pensiilor de asigurări sociale de stat.

Nefiind de acord cu calculele efectuate de către Casa Teritorială de Asigurări Sociale Râșcani și cu decizia privind stabilirea pensiei pentru limită de vârstă nr. 92/2016 din 10 octombrie 2016, a depus cerere prealabilă prin care a solicitat recalcularea stagiului de cotizare și a coeficientului individual, însă prin răspunsul din 24 mai 2018 i s-a refuzat în recalcularea cuantumului pensiei.

Ulterior, Mihail Rapcea a depus cerere de concretizare a pretențiilor prin care a solicitat declararea ilegalității refuzului Casei Naționale de Asigurări Sociale în recalcularea cuantumului pensiei nr. 930/18 din 24 mai 2016, anularea deciziei Casei Teritoriale de Asigurări Sociale nr. 92/2016 din 10 octombrie 2016, obligarea Casei Naționale de Asigurări Sociale în recalcularea cuantumului pensiei, cu includerea perioadelor 11 martie 1974 - 18 august 1974, 25 iulie 1979 - 02 ianuarie 1980, perioada profesională militară 28 aprilie 1979 - 25 iunie 1979, și perioada de doctorantură - 03 ianuarie 1980 - 31 decembrie 1980 (f. d. 38 - 39).

Prin hotărârea din 05 martie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, a fost admisă parțial acțiunea depusă de Mihail Rapcea, a fost anulată parțial decizia Casei Naționale de Asigurări Sociale nr. 92/2016/44673 din 10 octombrie 2016, în partea neincluserii stagiului de cotizare realizat de către Mihail Rapcea în perioadele: 11 martie 1974 - 18 august 1974; 25 iulie 1979 - 02 ianuarie 1980; 03 ianuarie 1980 - 31 decembrie 1980, a fost obligată Casa Națională de Asigurări Sociale să efectueze recalcularea cuantumului pensiei pentru limită de vârstă stabilită lui Mihail Rapcea, începând cu 03 octombrie 2016, cu includerea în calcul a stagiului de cotizare realizat în perioadele: 11 martie 1974 - 18 august 1974; 25 iulie 1979 - 02 ianuarie 1980; 03 ianuarie 1980 - 31 decembrie 1980. În rest, acțiunea a fost respinsă ca neîntemeiată.

La data de 19 aprilie 2019, Casa Națională de Asigurări Sociale a depus cerere de apel împotriva hotărârii din 05 martie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, solicitând totodată repunerea în termen a apelului, admiterea acestuia, casarea hotărârii contestate, cu emiterea unei noi hotărâri de respingere integrală a acțiunii.

Prin încheierea din 11 septembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău a fost admisă cererea Casei Naționale de Asigurări Sociale și a fost repusă în termen cererea de apel depusă de Casa Națională de Asigurări Sociale la data de 19 aprilie 2019, împotriva hotărârii din 05 martie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru.

Ulterior, la data de 18 septembrie 2019, Casa Națională de Asigurări Sociale a depus motivarea apelului împotriva hotărârii din 05 martie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, solicitând casarea hotărârii primei instanțe și emiterea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii.

Prin decizia din 16 octombrie 2019 a Curții de Apel Chișinău a fost respins apelul declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale.

În susținerea concluziei sale, instanța de apel a aplicat prevederile art. 40 alin. (1)-(2), 52 alin. (3), 53, 50 alin. (1) lit. a) din Legea privind pensiile de asigurări sociale de stat nr. 156 din 14 octombrie 1998, art. 5 alin. (2) lit. a¹) din Legea privind sistemul public de pensii nr. 156 din 14 octombrie 1998, precum și prevederile pct.7, 68-70 din Regulamentul cu privire la modul de calculare și confirmare a stagiului de cotizare pentru stabilirea pensiei, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 417 din 03 mai 2000 și a concluzionat că decizia de stabilire a pensiei lui Mihail Rapcea în partea neincluserii

perioadelor de activitate în cadrul Colhozului „Zarea” cuprinse între 11 martie 1974 – 18 august 1974 și 25 iulie 1979 -02 ianuarie 1980 dar și refuzul Casei Naționale de Asigurări Sociale de a include aceste perioade în stagiul de cotizare, au un caracter declarativ și rezultă din interpretarea defectuoasă a normelor de drept material, potrivit căreia s-a impus soluția de anulare a actelor administrative contestate în partea ce ține de refuzul includerii în stagiul de cotizare a perioadelor 11 martie 1974 – 18 august 1974 și 25 iulie 1979 – 02 ianuarie 1980.

Totodată, instanța de apel a conchis că Casa Teritorială de Asigurări Sociale neîntemeiat nu a inclus în stagiul de cotizare a lui Mihail Rapcea perioada profesional militară cuprinsă între 28 aprilie 1979 până la 25 iulie 1979.

La data de 04 decembrie 2019 Casa Națională de Asigurări Sociale a depus cerere de recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei contestate și emiterea unei noi decizii.

În motivarea recursului a indicat că nu sunt de acord cu decizia instanței de apel, deoarece la emiterea deciziei instanța de apel n-a constatat și elucidat pe deplin circumstanțele care au importanță pentru soluționarea pricinii, a aplicat eronat normele de drept material și procedural.

A susținut recurentul că în lipsa prezentării documentelor pertinente referitoare la confirmarea stagiului de cotizare din Colhozul „Zarea” r-nul Criuleni este în imposibilitate să emită actul administrativ în sensul formulat de intimat.

Este cert că intimatul a prezentat carnetul de muncă a colhoznicului, însă carnetul prezentat nu poate servi drept temei de admitere a cererii intimatului, deoarece înscrisurile din carnetul prezentat referitor la activitatea în Colhozul „Zarea” r-nul Criuleni (11 martie 1974 - 18 august 1974 și 25 iulie 1979 – 02 ianuarie 1980), sunt efectuate incorect, nu sunt indicate zilele lucrate și minimul de zile stabilite așa cum prevede pct. 69 din Regulamentul cu privire la modul de calculare a pensiilor și modul de confirmare a stagiului de cotizare pentru stabilirea pensiei aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 165 din 21 martie 2017 și art. 50 alin. (1) din Legea privind sistemul public de pensii nr. 159 din 15 octombrie 1998.

La fel, este neîntemeiată decizia instanței de apel cu referire la obligarea Casei Naționale de a include în stagiul de cotizare pentru calcularea pensiei perioada de aspirantură a intimatului (03 ianuarie 1980-31 decembrie 1980), o consideră neîntemeiată, deoarece este contrară prevederilor art. 50 alin. (1) lit. e) și art. 5 alin. (2) lit. e) din Legea privind sistemul public de pensii nr. 156 din 14 octombrie 1998 și pct. 77 din Regulamentul menționat supra. A susținut că studiile de aspirantură în cadrul fostului Institut agricol „M.V. Frunze” din mun. Chișinău, nu prezintă studii postuniversitare obligatorii, temei de a fi incluse în stagiul de cotizare la stabilirea pensiei pentru limita de vîrstă, nu este.

Examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție menționează următoarele.

După cum rezultă din speță litigiul a fost soluționat în baza Legii contenciosului administrativ nr. 793-XIV din data de 10 februarie 2000.

Prin Legea nr. 116 din 19 iulie 2018 a fost adoptat Codul administrativ al Republicii Moldova.

În conformitate cu art. 257 alin. (1) din Codul administrativ, prezentul cod intră în vigoare la 01 aprilie 2019, iar potrivit alin. (2), la data intrării în vigoare a prezentului cod se abrogă Legea contenciosului administrativ nr. 793-XIV din data de 10 februarie 2000.

În conformitate cu art. 258 alin. (3) din Codul administrativ, procedurile de contencios administrativ inițiate până la intrarea în vigoare a prezentului cod se vor examina în continuare, după intrarea în vigoare a prezentului cod, conform prevederilor prezentului cod. Prin derogare, admisibilitatea unei astfel de acțiuni în contenciosul administrativ se va face conform prevederilor în vigoare până la intrarea în vigoare a prezentului cod. Prevederile prezentului alineat se vor aplica corespunzător pentru procedurile de apel, de recurs și de contestare cu recurs a încheierilor judecătorești.

Din sensul normei de drept enunțate urmează că, legiuitorul a optat pentru principiul aplicării imediate a noilor reglementări procedurale.

Prin urmare, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție va aprecia condițiile de admisibilitate a recursului în conformitate cu prevederile art. 258 alin. (3) din Codul administrativ, adică conform reglementărilor anterioare intrării în vigoare a Codului administrativ.

În conformitate cu art. 195 Codul administrativ, procedura acțiunii în contenciosul administrativ se desfășoară conform prevederilor prezentului cod. Suplimentar se aplică corespunzător prevederile [Codului de procedura civilă](#), cu excepția art.169–171.

Conform art. 245 alin. (1) Cod administrativ, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de apel transmite neîntârziat Curții Supreme de Justiție recursul împreună cu dosarul judiciar.

Curtea de Apel Chișinău a emis decizia contestată la 16 octombrie 2019. La data de 21 noiembrie 2019 prin intermediul poștei electronice Casa Națională de Asigurări Sociale a recepționat decizia instanței de apel motivată (f.d. 135). Astfel, recursul depus la 04 decembrie 2019 este în termen.

La data de 30 decembrie 2019 intimatul Mihail Rapcea, reprezentat de avocatul Vladimir Covali, a depus referință prin care a solicitat de a declara recursul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale ca inadmisibil.

Examinând temeiurile recursului, completul specializat în cauze de contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține următoarele.

Temeiurile de declarare a recursului sunt prevăzute la art. 432 alin. (2,3) și (4) al Codului de procedură civilă.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) Cod de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) Codul de procedură civilă.

Astfel, argumentele invocate în recursul declarat se referă la dezacordul recurentului cu soluția pronunțată de către instanța de apel, însă nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Totodată, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat conform secțiunii II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432. alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

În această ordine de idei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII Cod de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin.(4) Cod de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Cod de procedură civilă, însă, din recursul declarat nu rezultă argumentul privind încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a relevat în jurisprudența sa constantă, rezultând din prevederile art. 6 § 1 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, că nu se impune motivarea în detaliu

a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes (cauza Rebai și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr.26561/1995).

În conformitate cu art. 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art.433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului. Încheierea se emite conform prevederilor art.270 și nu conține nicio referire cu privire la fondul recursului.

Având în vedere cele expuse, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului consideră că recursul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2,3,4) al Codului de procedură civilă și, drept urmare, este inadmisibil.

În conformitate cu art. 193, 195, 230, 258 alin. (3) ale Codului administrativ și art. 270, 433 lit. a) și 440 alin. (1) ale Codului de procedură civilă, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Recursul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale se declară inadmisibil.
Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Maria Ghervas

Judecătorii

Nina Vascan

Iurie Bejenaru